SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 488/2026-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **O2 Slovakia, s.r.o.**, Pribinova 40, Bratislava, zastúpenej A.K.F. Legal, s. r. o., Svätoplukova 2B, Bratislava, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/59/2025 z 10. marca 2026 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.
Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 21. júla 2026 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj princípov podľa čl. 1 ods. 1 ústavy a čl. 2 ods. 1 listiny rozsudkom najvyššieho súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť, vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Sťažovateľka uzavrela 13. mája 2016 so žalobcom zmluvu o poskytovaní verejných služieb, ktorá obsahovala dojednanie, podľa ktorého sa zmluva a vzťahy vzniknuté na jej základe mali spravovať Obchodným zákonníkom okrem práv a povinností výslovne upravených zákonom. Zmluvný vzťah bol ukončený 7. apríla 2018. Žalobca sa následne domáhal určenia neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky a priznania primeraného finančného zadosťučinenia 300 eur.

3. Okresný súd Svidník (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 1Csp/106/2021 zo 14. novembra 2022 určil označenú zmluvnú podmienku za neprijateľnú, priznal žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie 50 eur a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Okresný súd posúdil právny vzťah sporových strán podľa noriem spotrebiteľského práva a určil neprijateľnosť vo výroku uvedenej zmluvnej podmienky, a teda jej neplatnosť, pretože zakladala značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a nebola medzi stranami individuálne dojednaná. Konštatoval, že domáhať sa určenia právnej skutočnosti – neplatnosti zmluvnej podmienky, je možné aj pri zmluvných vzťahoch, ktoré už skončili. Výsledok takéhoto konania môže pre stranu sporu založiť právo napr. na náhradu škody, vydanie bezdôvodného obohatenia, zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia a pod. V odôvodnení rozhodnutia ďalej uviedol, že pokiaľ by sa spotrebiteľský vzťah mal spravovať Obchodným zákonníkom, bolo by to pre spotrebiteľa nevýhodnejšie a spotrebiteľ by sa vopred vzdal svojich práv. Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa. Akcentoval, že spotrebiteľ sa nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. S poukazom na § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka konštatoval, že odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

4. Sťažovateľka podala vo veci odvolanie a následne podala aj návrh na prerušenie konania a podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) s predložením nasledovných otázok:

1. otázka: *„Má sa článok 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať v lom zmysle, že je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podmienka, ktorou si zmluvné sírany dohodli aplikáciu Obchodného zákonníka na spotrebiteľský vzťah, ak existuje zákonné pravidlo uvedené v § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré určuje, že ustanovenia Občianskeho zákonníka sa aplikujú prednostne pred Obchodným zákonníkom, pričom toto dodávateľ vždy dodržal a nie je preukázané (ani v konaní tvrdené), že by dodávateľ chcel postupovať v rozpore s týmto ustanovením?“*

2. otázka: *„Má sa článok 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať vtom zmysle, že zmluvná podmienka, ktorou bola dohodnutá aplikácia Obchodného zákonníka na zmluvný vzťah so spotrebiteľom, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, lebo za predpokladu, že by dodávateľ porušil svoju zákonnú povinnosť aplikovať na tento zmluvný vzťah prednostne Občiansky zákonník (§ 52 ods. 2, posledná veta Občianskeho zákonníka), by spôsobila napriek požiadavke dôvery značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy ku škode spotrebiteľa?“*

3. otázka: *„Je odpoveď na 2. otázku rovnaká, ak dodávateľ na zmluvný vzťah vždy aplikoval Občiansky zákonník prednostne a nie je preukázané ani v konaní tvrdené), že by dodávateľ chcel postupovať v rozpore so zákonnou povinnosťou aplikovať Občiansky zákonník prednostne?“*

4. otázka: *„Je odpoveď na 2. otázku rovnaká, ak v čase podania návrhu na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky všetky záväzky zo zmluvného vzťahu medzi spotrebiteľom a dodávateľom zanikli a je zrejmé, že k porušeniu povinnosti aplikovať prednostne Občiansky zákonník na zmluvný vzťah so spotrebiteľom nikdy nedošlo ani nemôže dôjsť?“*

5. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 10CoCsp/21/2023 a sp. zn. 10CoCsp/24/2023 z 23. júla 2024 zamietol návrh sťažovateľky na prerušenie konania a predloženie prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru a rozsudok okresného súdu v napadnutej časti potvrdil. Vo vzťahu k návrhu na predloženie prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru dospel odvolací súd k záveru, že otázky nebolo potrebné posúdiť, keďže otázka aplikácie Obchodného zákonníka na spotrebiteľský vzťah je dostatočne preukázaná vykonaným dokazovaním bez potreby výkladu komunitárneho práva použiteľného na tento spor, transponovaného do vnútroštátnej právnej úpravy. Podmienky spotrebiteľských zmlúv upravené v zákone sú vo vzťahu k spotrebiteľovi kogentné a nepripúšťajú odchýlku, ktorou by sa zhoršilo postavenie spotrebiteľa, napríklad aplikáciou Obchodného zákonníka na právny vzťah uzatvorený medzi spotrebiteľom a dodávateľom. Použitie ustanovení Obchodného zákonníka na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, za situácie, ak sa podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka na tieto právne vzťahy vždy musia prednostne použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka, predstavuje nepochybne neprijateľnú zmluvnú podmienku aj bez výkladu komunitného práva.

6. Proti odvolaciemu rozhodnutiu podala sťažovateľka dovolanie podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 421 ods. I písm. a) a písm. b) CSP. Uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, arbitrárne a zmätočné, keďže odvolací súd nepredložil Súdnemu dvoru prejudiciálne otázky, hoci mal tu povinnosť vrátane povinnosti prerušiť konanie, a toto svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil. Okrem uvedeného odvolaciemu súdu vyčítal nevysporiadanie sa s námietkou, že nárok na primerané zadosťučinenie uplatnený žalobcom je buď premlčaný, alebo, naopak, žalobca ho uplatnil pred jeho vznikom. Taktiež sa podľa názoru sťažovateľky odvolací súd nezaoberal skutočnosťou, že žaloba predstavuje šikanózny výkon práva, pretože účelom žaloby nie je ochrana práv žalobcu, ale získanie náhrady trov.

7. V rámci nesprávneho právneho posúdenia uviedla sťažovateľka nasledujúce právne otázky:

- otázka 1: *„Je prípustná žaloba, ak už došlo k ukončeniu zmluvného vzťahu medzi sťažovateľom a žalobcom (spotrebiteľom), žalobca nemá voči sťažovateľovi zo zmluvy žiadne pohľadávky a výrokom o neprijateľnosti zmluvnej podmienky sa nijako nezmení situácia spotrebiteľa?“*;
- otázka 2: *„Je neprijateľnou zmluvnou podmienkou pravidlo a podmienka, ktorou si zmluvné strany dohodli aplikáciu Obchodného zákonníka na spotrebiteľský vzťah, ak existuje zákonné pravidlo uvedené v § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré určuje, že ustanovenia Občianskeho zákonníka sa aplikujú prednostne pred Obchodným zákonníkom, pričom toto dodávateľ vždy dodržal a nie je preukázané (ani v konaní tvrdené), že by dodávateľ chcel postupovať v rozpore s týmto ustanovením?“*;
- otázka 3: *„Kedy vznikne vo vzťahu k nároku na primerané finančné zadosťučinenie prvýkrát možnosť právo vykonať, t. j. kedy začne plynúť vo vzťahu k tomuto nároku premlčacia lehota?“*;

- otázka 4: *„Môže súd priznať ochranu právu spotrebiteľa, ak účelom žaloby nie je ochrana jeho práv, ale priznanie nároku na náhradu trov konania a právneho zastúpenia (teda odmena advokáta)?“*;
- otázka 5: *„Má žalobca podľa úspech vo veci vo výške 100%, aj keď súd priznal žalobcovi len časť žalovanej sumy? Môže súd priznať žalobcovi náhradu trov konania vo výške 100%, aj keď žalobca nemal plný úspech vo veci - je dôvodom hodným osobitného zreteľa, pre ktorý súd neprizná strane nárok na náhradu trov konania skutočnosť, že žalobou nebolo sledované dosiahnutie ochrany práv žalobcu, ale zrejmé dosiahnutie náhrady trov konania a právneho zastúpenia (odmena advokáta)“*?

8. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom dovolanie sťažovateľky zamietol. Dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších inštancií v ich vzájomnej súvislosti poskytovali dostatočné a zrozumiteľné odôvodnenie.

9. Vo vzťahu k prvej otázke dovolací súd uviedol, že samotný zánik právneho vzťahu medzi stranami nemal vplyv na žalobcom uplatnený nárok, a teda ani na jeho vecnú legitimáciu, pretože v tomto prípade nejde o nárok z právneho vzťahu, ktorého právnym dôvodom je zmluva, teda o nárok vyplývajúci zo zmluvy, ale o nárok, ktorý vyplýva priamo zo zákona. Zároveň podľa najvyššieho súdu platí, že cieľom žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky nie je len to, aby individuálny spotrebiteľ bol chránený pred záväzkom z nekalej podmienky uvedenej v spotrebiteľskej zmluve (aby ho táto nezaväzovala), ale obsahom je aj povinnosť dodávateľa nepoužívať ďalej nečestnú zmluvnú podmienku, najmä neuplatňovať z nej plnenie na súde a neprijímať plnenia z takejto podmienky. Rozhodujúca je už samotná existencia neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve (nie jej uplatnenie), ktorá by mohla zakladať právo žalovaného na jej využitie (to, že ju žalovaný nevyužil vo vzťahu k žalobcovi, ešte nevylučuje, že ju nevyužije vo vzťahu k iným spotrebiteľom, s ktorými má dohodnutú rovnakú zmluvnú podmienku).

10. Vo vzťahu k otázke č. 2 poukázal na to, že v praxi sa spotrebiteľ zvyčajne orientuje tým, čo bolo dohodnuté v uzavretej zmluve (ňou disponuje a zvyčajne iba s jej obsahom sa oboznamuje). Vzhľadom na to, že napadnuté dojednanie, ktorého obsah má skutočne oporu v znení § 262 Obchodného zákonníka (pri neznalosti záväznosti kogentnej právnej úpravy obsiahnutej v § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka a pri neznalosti princípu subsidiarity Obchodného zákonníka k Občianskemu zákonníku), mohlo u bežného spotrebiteľa dôvodne vyvolať predstavu, že si týmto strany platne dohodli prednosť aplikácie noriem Obchodného zákonníka pred normami Občianskeho zákonníka na ich spotrebiteľský vzťah i napriek zneniu § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Takéto dojednanie je potom pre bežného spotrebiteľa zavádzajúce a vzbudzujúce u neho oprávnený dojem, že si platne zmluvne dohodol prednostnú aplikáciu noriem Obchodného zákonníka, čo nepochybne vyvoláva značnú nerovnováhu práv v jeho neprospech. Skutočnosť, že zmluvná podmienka odporuje výslovnému zneniu zákona, nevylučuje, aby jej neprijateľnosť a neplatnosť vyslovil rozsudkom aj súd (deklaratórne), pretože neplatnosť každej neprijateľnej zmluvnej podmienky vždy nastáva *ex lege* (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Samotný rozpor zmluvnej podmienky so zákonom súčasne nevylučuje vyslovenie (deklarovanie) jej neprijateľnosti a rovnako nezákonnosti súdom (teda ako ďalší dôvod jej neplatnosti) aj z dôvodu, že vyvoláva značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Tak pri zmluvnej podmienke neplatnej pre rozpor so zákonom, ako aj pri zmluvnej podmienke neplatnej

pre jej neprijateľnosť nastáva ich neplatnosť *ex lege*, a teda podstatným pre súčasné vyslovenie jej neprijateľnosti je, že takáto zmluvná podmienka bola spôsobilá svojimi právnymi účinkami vyvolať značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (čo podľa dovolacieho súdu v danom prípade splnené bolo).

11. Vo veci namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom v otázkach č. 3 a 4 dovolanie podľa najvyššieho súdu nebolo prípustné – vo vzťahu k otázke č. 3 pre tzv. majetkový cenzus (finančné zadosťučinenie 50 eur) a vo vzťahu k otázke č. 4 pre skutočnosť, že na riešení dovolacej otázky odvolací súd nezaložil svoje rozhodnutie.

12. Napokon vo vzťahu k piatej otázke uviedol, že prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o náhrade trov konania je možná len pre existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP. Nad rámec uvedeného dovolací súd poznamenal, že v danom prípade rozhodnutie súdu o finančnom zadosťučinení (súdom priznaná výška) závisela od úvahy súdu, čo znamená, že v základe veci bol žalobca v konaní plne úspešný.

II.
Argumentácia sťažovateľky

13. Sťažovateľka namieta, že výklad prijatý všeobecnými súdmi vedie k faktickej nepremlčateľnosti práva spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie. Začiatok plynutia premlčacej doby podľa nej nemôže závisieť od toho, kedy sa spotrebiteľ rozhodne podať žalobu o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Všeobecné súdy zároveň podľa jej názoru neposkytli presvedčivú odpoveď na otázku, kedy mohol žalobca svoje právo po prvý raz vykonať.

14. Sťažovateľka ďalej namieta nedostatočné odôvodnenie záverov o prípustnosti žaloby po skončení zmluvného vzťahu, o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, o neprihliadnutí na údajne šikanózny účel žaloby, ako aj o priznaní náhrady trov konania v rozsahu 100 %. Poukazuje tiež na odlišné rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave týkajúce sa obdobnej zmluvnej podmienky.

15. Napokon tvrdí, že krajský súd a následne najvyšší súd porušili svoju povinnosť predložiť Súdnemu dvoru prejudiciálne otázky týkajúce sa výkladu čl. 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica 93/13/EHS“).

III.
Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

16. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že je potrebné ju odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). O zjavnej neopodstatnenosti možno hovoriť vtedy, ak ústavný súd nezistí reálnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorú by bolo potrebné overiť po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie (porov. II. ÚS 59/2019).

17. Ústavný súd nie je vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov ďalšou opravnou inštanciou. Do ich rozhodovania zasahuje len vtedy, ak je výklad alebo aplikácia zákona zjavne neodôvodnená, arbitrárna alebo natoľko vybočuje z významu príslušného ustanovenia, že popiera

jeho účel. Samotná skutočnosť, že sťažovateľka presadzuje iný výklad podústavného práva, ešte porušenie jej základných práv nezakladá (porov. IV. ÚS 153/2025).

18. Ústavný súd zároveň prihliadol na svoje skoršie uznesenie č. k. II. ÚS 142/2025-14 z 11. marca 2025 vydané v obdobnej veci. V súlade so závermi tohto uznesenia preskúmal aj námietky, ktoré vzhľadom na majetkový cenzus alebo povahu napadnutého procesného rozhodnutia nemohli byť v dovolacom konaní meritórne preskúmané. Ani takýto prieskum však nemení konanie pred ústavným súdom na pokračovanie odvolacieho alebo dovolacieho konania.

19. Pokiaľ ide o námietku premlčania, právny názor všeobecných súdov má základ v ustanovení § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov účinného v rozhodnom období. Toto ustanovenie viazalo právo na primerané finančné zadosťučinenie na úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti na súde. Z toho všeobecné súdy vyvodili, že toto právo nemohlo byť vykonané a jeho premlčacia doba nemohla začať plynúť pred splnením uvedenej zákonnej podmienky. Takýto výklad nemožno označiť za jazykovo nesprávny ani za odporujúci podstate inštitútu premlčania.

20. Ani tvrdenie sťažovateľky o faktickej nepremlčateľnosti nároku nezakladá ústavnú neudržateľnosť napadnutého rozhodovania. Všeobecné súdy existenciu premlčacej doby nevylúčili, ale jej začiatok spojili so splnením osobitnej zákonnej podmienky. Súčasne akceptovali, že určenie porušenia spotrebiteľského práva a priznanie zadosťučinenia možno uplatniť v tom istom konaní. Hoci formulácia krajského súdu o začatí plynutia premlčacej doby až po právoplatnosti rozhodnutia nie je vo vzťahu k spojeniu oboch nárokov úplne presná, z celkového kontextu jeho rozhodnutia vyplýva, že za rozhodujúcu považoval osobitnú zákonnú podmienku úspešného uplatnenia porušenia spotrebiteľského práva, nie potrebu existencie predchádzajúceho samostatného právoplatného rozhodnutia. Uvedená nepresnosť preto nedosahuje intenzitu porušenia základného práva na súdnu ochranu.

21. Ústavný súd nezistil ani tvrdenú arbitrárnosť napadnutého rozsudku ako celku. Najvyšší súd sa neobmedzil iba na reprodukovanie všeobecných východísk dovolacieho konania, ale identifikoval podstatné dovolacie otázky a uviedol dôvody, pre ktoré považoval rozhodnutia súdov nižších inštancií za preskúmateľné a ich právne závery za udržateľné. Rozsudok najvyššieho súdu pritom nemožno hodnotiť izolovane, ale v spojení s rozhodnutiami okresného a krajského súdu.

22. Vo vzťahu k oprávneniu žalobcu podať žalobu aj po skončení zmluvného vzťahu najvyšší súd vysvetlil, že právo spotrebiteľa domáhať sa určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky nevyplýva zo zachovania jednotlivých zmluvných nárokov, ale priamo zo zákona. Poukázal tiež na preventívny a odradzujúci význam určenia neprijateľnosti podmienky, ktorý presahuje otázku, či bola sporná podmienka voči konkrétnemu spotrebiteľovi reálne použitá. Takéto odôvodnenie poskytuje zrozumiteľnú odpoveď na námietku sťažovateľky týkajúcu sa skončenia zmluvy a absencie zostávajúcich vzájomných nárokov.

23. Najvyšší súd zároveň konkrétne vysvetlil, v čom mohla sporná zmluvná podmienka založiť nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa. Bežný spotrebiteľ sa spravidla riadi obsahom uzavretej zmluvy a nemusí poznať kogentné pravidlo § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Výslovný odkaz iba na § 262 Obchodného zákonníka preto mohol vyvolať dojem, že ustanovenia Obchodného

zákonníka majú prednosť. Skutočnosť, že uvedené dojednanie nemohlo v dôsledku kogentnej právnej úpravy vyvolať zamýšľané právne účinky, nevylučuje jeho spôsobilosť spotrebiteľa zavádzať ani možnosť súdu deklarovať jeho neprijateľnosť.

24. Takto formulované dôvody nemožno považovať iba za všeobecné úvahy o ochrane spotrebiteľa. Najvyšší súd označil konkrétny mechanizmus možného znevýhodnenia spotrebiteľa a vysvetlil, prečo kogentná prednosť Občianskeho zákonníka sama osebe neodstraňuje zavádzajúcu povahu zmluvného dojednania. Sťažovateľka sa tak v ústavnej sťažnosti v podstatnej časti domáha opätovného posúdenia správnosti tohto právneho názoru, čo nie je úlohou ústavného súdu.

25. Na uvedenom závere nič nemení ani poukaz sťažovateľky na odlišné rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave. Najvyšší súd ako dovolací súd predmetnú právnu otázku výslovne vyriešil a svoje riešenie odôvodnil. Existencia jedného odlišného rozhodnutia iného krajského súdu sama osebe nepreukazuje svojvôľu rozhodnutia najvyššieho súdu ani nezakladá povinnosť dovolacieho súdu osobitne reagovať na každý jednotlivý príklad rozhodovacej praxe, ak z jeho odôvodnenia jednoznačne vyplýva vlastné právne riešenie nastolenej otázky.

26. Ani tvrdenie o šikanóznom výkone práva nebolo spôsobilé spochybniť ústavnú udržateľnosť napadnutého rozhodovania. Skutočnosť, že žalobca spolu s určením neprijateľnosti zmluvnej podmienky požadoval finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania, sama osebe nepreukazuje zneužitie práva. Všeobecné súdy dospeli k záveru, že žalobca úspešne uplatnil zákonom priznané právo na ochranu pred neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Najvyšší súd navyše vysvetlil, že dovolacia otázka sťažovateľky založená na tvrdenom účele žaloby mala hypotetickú povahu a odvolací súd na jej riešení svoje rozhodnutie nezaložil.

27. Ústavný súd napokon poukazuje na odradzujúci účinok, ktorý čl. 6 ods. 1 smernice 93/13/EHS v spojení s čl. 7 ods. 1 tejto smernice rozšíril na určenie nekalej povahy podmienok obsiahnutých v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa. Podľa Súdneho dvora: *„... povinnosť vnútroštátneho súdu neuplatniť nekalú zmluvnú podmienku, ktorá ukladá zaplatenie súm, ktoré sa preukážu ako neoprávnené, má v zásade reštitučný účinok, ktorý sa vzťahuje na tieto isté sumy. Neexistencia tohto reštitučného účinku by totiž mohla spochybniť odradzujúci účinok, ktorý článok 6 ods. 1 smernice 93/13 v spojení s článkom 7 ods. 1 tejto smernice rozšíril na určenie nekalej povahy podmienok obsiahnutých v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa“* (pozri rozsudok Súdneho dvora z 21. 12. 2016, Gutiérrez Naranjo a i., C-154/15, C-307/15 a C-308/15, EU:C:2016:980, body 62 a 63).

28. Vo vzťahu k náhrade trov konania najvyšší súd uviedol procesné dôvody, pre ktoré nebolo dovolanie podľa § 421 CSP prípustné, a poukázal na to, že rozhodnutie o výške primeraného finančného zadosťučinenia záviselo od úvahy súdu, pričom žalobca bol úspešný v základe uplatneného nároku. Skutočnosť, že žalobcovi bolo namiesto požadovaných 300 eur priznaných 50 eur, podľa najvyššieho súdu neznamenala jeho čiastočný neúspech, keďže konkrétna výška zadosťučinenia závisela od úvahy súdu. Takýto záver má rozpoznateľný právny základ a nemožno ho považovať za zjavne svojvoľný. Ani neaplikovanie § 257 CSP bez ďalšieho nepredstavuje ústavnoprávny deficit, keďže ide o výnimočné ustanovenie, ktorého použitie závisí od okolností konkrétnej veci.

29. K námietke nepredloženia prejudiciálnych otázok ústavný súd pripomína, že účastník konania nemá subjektívne právo na to, aby vnútroštátny súd ním navrhnutú otázku Súdnemu dvoru predložil. Súd, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok, však musí uviesť ústavne akceptovateľné dôvody, pre ktoré predloženie otázky nepovažuje za potrebné, najmä z hľadiska jej relevantnosti, existencie *acte éclairé* (predmetné ustanovenie práva Únie už bolo predmetom výkladu zo strany Súdneho dvora) alebo *acte clair* (výklad práva Únie sa javí byť taký jasný, že neponecháva miesto pre žiadne primerané pochybnosti) (porov. III. ÚS 251/2022).

30. V preskúmavanej veci krajský súd odkázal na čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a na rozsudok Súdneho dvora vo veci CILFIT a vysvetlil, že výklad práva Únie nepovažuje za potrebný vzhľadom na kogentnosť vnútroštátnej spotrebiteľskej úpravy a závery vyplývajúce z ustálenej judikatúry Súdneho dvora. Najvyšší súd následne nielen preskúmal dostatočnosť tohto odôvodnenia, ale sám podrobne vysvetlil, prečo je predmetná zmluvná podmienka spôsobilá vyvolať nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa.

31. Z odôvodnenia všeobecných súdov možno zároveň rozpoznať, že nimi prijaté riešenie nepovažovalo sťažovateľkou formulované otázky za rozhodujúce. Otázky založené na tom, že zmluvná podmienka nebola voči žalobcovi reálne použitá alebo že zmluvný vzťah už skončil, vychádzali z predpokladov, ktorým všeobecné súdy nepriznali rozhodujúci právny význam. Podľa ich záverov bola podstatná už spôsobilosť zmluvného dojednania zavádzať spotrebiteľa a preventívny význam súdneho určenia jeho neprijateľnosti. Odmietnutie predložiť prejudiciálne otázky preto nebolo založené na holom konštatovaní bez väzby na predmet sporu, ale na identifikovateľnom závere o ich nepotrebnosti pre rozhodnutie vo veci.

32. Ústavný súd už vo svojej rozhodovacej činnosti akceptoval nepredloženie prejudiciálnej otázky v prípadoch, v ktorých súd poslednej inštancie zrozumiteľne vysvetlil jej irelevantnosť alebo nepotrebnosť (porov. II. ÚS 595/2025). Takýto prístup je odlišný od prípadu posudzovaného v náleze č. k. III. ÚS 251/2022-65 z 28. júla 2022, v ktorom všeobecný súd neposkytol vo vzťahu k nepredloženiu otázky dostatočné odôvodnenie. V preskúmavanej veci ústavný súd obdobný deficit nezistil.

33. Namietané porušenie majetkových práv sťažovateľky je založené na rovnakých tvrdeniach o svojvôli a nedostatočnom odôvodnení súdnych rozhodnutí. Keďže ústavný súd nezistil ústavne relevantné pochybenie pri posúdení základu peňažného nároku ani pri rozhodovaní o trovách konania, nie je daný podklad ani na záver o porušení čl. 20 ods. 1 ústavy alebo čl. 1 dodatkového protokolu.

34. Sťažovateľka namietané porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy a čl. 2 ods. 1 listiny neodôvodnila samostatnými skutočnosťami, ale iba ako dôsledok tvrdeného porušenia svojich procesných a majetkových práv. Preto ani tieto námietky neodôvodňujú prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

35. Ústavný súd na základe uvedeného nezistil žiadnu reálnu možnosť porušenia sťažovateľkou označených základných práv a slobôd, ktorej dôvodnosť by bolo potrebné posúdiť po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavnú sťažnosť preto odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako

celok, rozhodovanie o návrhu na zrušenie napadnutého rozsudku, vrátenie veci najvyššiemu súdu a priznanie náhrady trov konania stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2026

Peter Molnár
predseda senátu